Under CSR Support by
ipca | Foundation

শিক্ষাৰ অধিকাৰ
সৰ্বশিক্ষা অভিযান, অসম
সকলোৱে পঢ়ো সকলোৱে আগবাঢ়ো

দশম শ্রেণীৰ বাবে

ইতিহাস

পাঠ - ৪

ভাৰতৰ স্বাধীনতা আন্দোলন আৰু অসমত জাতীয় জাগৰণ

অংশ – ১

অনামিকা দাস

Under CSR Support by
ipca | Foundation

শিক্ষাৰ অধিকাৰ
সৰ্বশিক্ষা অভিযান, অসম
সকলোৱে পঢ়ো সকলোৱে আগবাঢ়ো

অসমীয়া জাতীয়তাবাদী চেতনাৰ উত্থান

- ১৮২৫ চন — প্ৰথম ইংগ বাৰ্মা যুদ্ধ
- ১৮২৬ চনৰ ২৪ ফেব্ৰুৱাৰী — ইয়াণ্ডাবু সন্ধি
  - অসম ব্ৰহ্মদেশৰ ৰজাৰ হাতৰ পৰা ইংৰাজৰ অধীন হয়।

Under CSR Support by
ipca | Foundation

শিক্ষাৰ অধিকাৰ
সৰ্বশিক্ষা অভিযান, অসম
সকলোৱে পঢ়ো সকলোৱে আগবাঢ়ো

কোম্পানী ৰাজ

- ১৮২৬ চনৰ পৰা ১৮৫৮ চনৰ সময়চোৱাক কোম্পানীৰ আমোল বুলি কোৱা হয়।
- ১৮৫৭ চনৰ বিদ্রোহৰ পিছত ১৮৫৮ চনৰ মহাৰাণী ঘোষণা পত্ৰৰ ভিত্তিত ভাৰত ব্ৰিটিছ মুকুটৰ প্ৰত্যক্ষ শাসনৰ অধীনলৈ আহে।
- বৃটিছৰ অধিগ্ৰহণৰ ফলত অসমৰ অৰ্থনৈতিক আৰু ৰাজনৈতিক পুনৰ্গঠন হয়।

Under CSR Support by
ipca | Foundation

শিক্ষাৰ অধিকাৰ
সৰ্বশিক্ষা অভিযান, অসম
সকলোৱে পঢ়ো সকলোৱে আগবাঢ়ো

- আধুনিক শিক্ষাৰ প্ৰৱৰ্তনে ভাৰতীয় সমাজত দ্বৈত প্ৰভাৱ পেলাইছিল।

১. আধুনিক শিক্ষাৰে প্ৰভাৱিত ভাৰতীয় শিক্ষিত শ্ৰেণীটো তেওঁলোকৰ পৰম্পৰাসমূহক এক সমালোচনাত্মক দৃষ্টিভঙ্গীৰে বিবেচনা কৰাত অনুপ্ৰেৰণা যোগাইছিল।

২. ভাৰত বৰ্ষত জাতীয় চেতনা জাগ্ৰত হোৱাত অৰিহণা যোগাইছিল।

Under CSR Support by
ipca | Foundation

শিক্ষাৰ অধিকাৰ
সৰ্বশিক্ষা অভিযান, অসম
সকলোৱে পঢ়ো সকলোৱে আগবাঢ়ো

- ১৯ শতিকাৰ শেষৰ ফালে —
  - ঔপনিৰেশিক আধিপত্যৰ বিৰুদ্ধে প্ৰতিবাদী কণ্ঠই অসমত আলোড়নৰ সৃষ্টি কৰিছিল।
  - এই কণ্ঠবোৰ কেইবাজনো বিশিষ্ট ব্যক্তিৰ লেখাত প্ৰকাশ পাইছিল।
  - এই লেখাবোৰে অঞ্চলটোত জাতীয়তাবাদৰ অনুভূতি জগাই তুলিছিল।

Under CSR Support by
ipca | Foundation

শিক্ষাৰ অধিকাৰ
সৰ্বশিক্ষা অভিযান, অসম
সকলোৱে পঢ়ো সকলোৱে আগবাঢ়ো

সামাজিক-সাংস্কৃতিক সংগঠন

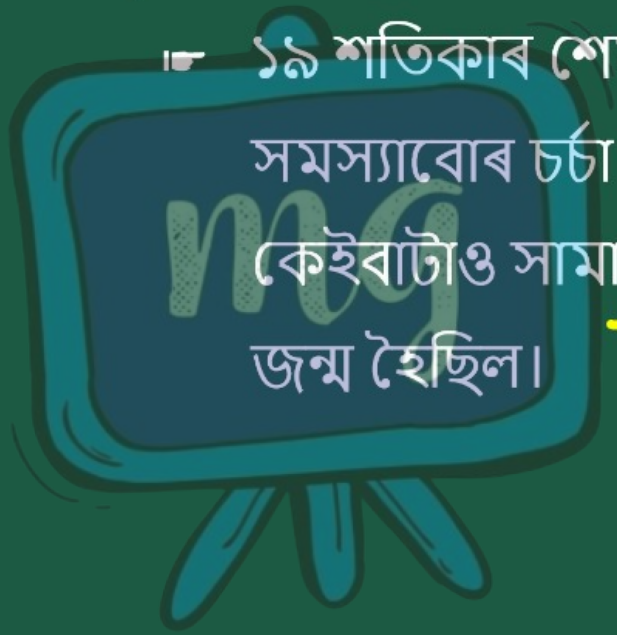

☞ ১৯ শতিকাৰ শেষাৰ্দ্ধত জনসাধাৰণৰ সমস্যাবোৰ চৰ্চা তথা সমাধানৰ অৰ্থে কেইবাটাও সামাজিক-সাংস্কৃতিক সংগঠনৰ জন্ম হৈছিল।

Under CSR Support by
ipca | Foundation

শিক্ষাৰ অধিকাৰ
সৰ্বশিক্ষা অভিযান, অসম
সকলোৱে পঢ়ো সকলোৱে আগবাঢ়ো

অসমীয়া ভাষা উন্নতি সাধিনী সভা

- ১৯ শতিকাৰ মাজভাগত —
  - অসমত মধ্যবিত্ত শিক্ষিত শ্রেণীৰ জন্ম হৈছিল।
- জাতীয়তাবাদী ভাৱধাৰাৰে অনুপ্রাণিত এই শ্রেণীটোৱে নিজকে সংগঠিত কৰাৰ প্রয়াস কৰিলে।

Under CSR Support by
ipca | Foundation

শিক্ষাৰ অধিকাৰ
সৰ্বশিক্ষা অভিযান, অসম
সকলোৱে পঢ়ো সকলোৱে আগবাঢ়ো

অ আ ই ঈ উ ঊ
ঋ এ ঐ ও ঔ

ক খ গ ঘ ঙ
চ ছ জ ঝ ঞ
ট ঠ ড ঢ ণ
ত থ দ ধ ন
প ফ ব ভ ম
য ৰ ল ৱ
শ ষ স হ
ক্ষ ড় ঢ় য়
ৎ ং ঃ ঁ

জ্ঞান প্ৰদায়িনী সভা

- আনন্দৰাম ঢেকিয়াল ফুকন, গুণাভিৰাম বৰুৱাৰ নেতৃত্বত ১৮৫৭ চনত প্ৰতিষ্ঠা।
- আনন্দৰাম ঢেকিয়াল ফুকনে ১৮৩৬ চনত অসমীয়াৰ ভাষাৰ ঠাইত চৰকাৰী অনুষ্ঠানত বাংলা ভাষা প্ৰৱৰ্তনৰ তীব্ৰ বিৰোধিতা কৰিছিল।

Under CSR Support by
ipca | Foundation

শিক্ষাৰ অধিকাৰ
সৰ্বশিক্ষা অভিযান, অসম
সকলোৱে পঢ়ো সকলোৱে আগবাঢ়ো

আনন্দৰাম ঢেকিয়াল ফুকন

Under CSR Support by
ipca | Foundation

শিক্ষাৰ অধিকাৰ
সৰ্বশিক্ষা অভিযান, অসম
সকলোৱে পঢ়ো সকলোৱে আগবাঢ়ো

ৰায়বাহাদুৰ গুণাভিৰাম বৰুৱা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

শিক্ষাৰ অধিকাৰ
সৰ্বশিক্ষা অভিযান, অসম
সকলোৱে পঢ়ো সকলোৱে আগবাঢ়ো

- অসমীয়া ভাষাৰ মর্য্যদা পুনৰ উদ্ধাৰৰ আন্দোলনে অসমত সাংস্কৃতিক জাগৰণৰ সূচনা কৰে।
- ১৮৭৩ চনত বিদ্যালয় আৰু কার্যালয়ত অসমীয়া ভাষা পুনৰ প্রতিষ্ঠা কৰা হয়।

Under CSR Support by
ipca | Foundation

শিক্ষাৰ অধিকাৰ
সৰ্বশিক্ষা অভিযান, অসম
সকলোৱে পঢ়ো সকলোৱে আগবাঢ়ো

অসমীয়া লিটাৰেৰী ছ'চাইটী

- কলিকতাত উচ্চ শিক্ষাৰ বাবে যোৱা অসমীয়া ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলে অসমীয়া ভাষা-সাহিত্যৰ উন্নতিৰ বাবে অহোপুৰুষাৰ্থ কৰিছিল।
- ১৮৭২ চনত অসমীয়া লিটাৰেৰী ছ'চাইটী কলিকতাত গঠন হয়। নেতৃত্বত আছিল —
  - দেৱীচৰণ বৰুৱা
  - গুণগোৱিন্দ ফুকন

Under CSR Support by
ipca | Foundation

শিক্ষাৰ অধিকাৰ
সৰ্বশিক্ষা অভিযান, অসম
সকলোৱে পঢ়ো সকলোৱে আগবাঢ়ো

- এই অনুষ্ঠানৰ মূল উদ্দেশ্য সাহিত্য চর্চা আছিল যদিও ৰাজনৈতিক চিন্তাৰো প্রকাশ ঘটিছিল।
- ১৮৭২ চনত এই সংগঠনৰ সদস্য জগন্নাথ বৰুৱা আৰু মাণিক চন্দ্র বৰুৱাই ভাইচৰয় লর্ড নর্থব্রুকক এখন স্মাৰকপত্র দাখিল কৰে।
- অসমৰ প্রাকৃতিক সম্পদৰ উন্নয়ন তথা অসম আৰু বংগৰ মাজত ৰেলপথৰ সংযোগ স্থাপনৰ বাবে আহ্বান জনাইছিল।
- ১৮৮৫ চনলৈকে এই সংগঠনটো সক্রিয় আছিল।

Under CSR Support by
ipca | Foundation

শিক্ষাৰ অধিকাৰ
সৰ্বশিক্ষা অভিযান, অসম
সকলোৱে পঢ়ো সকলোৱে আগবাঢ়ো

অসমীয়া ভাষা উন্নতি সাধিনী সভা

- ১৮৮৮ চনত কলিকতাত গঠন।
- অসমীয়া ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ দ্বাৰা।
- অসমীয়া ভাষা-সাহিত্যৰ উন্নয়নৰ হকে কাম কৰা এই সভাৰ মূল উদ্দেশ্য আছিল।

Under CSR Support by
ipca | Foundation

শিক্ষাৰ অধিকাৰ
সৰ্বশিক্ষা অভিযান, অসম
সকলোৱে পঢ়ো সকলোৱে আগবাঢ়ো

নেতাসকল

১. হেমচন্দ্ৰ গোস্বামী
২. লক্ষ্মীনাথ বেজবৰুৱা
৩. কনকলাল বৰুৱা
৪. ৰমাকান্ত বৰকাকতি
৫. চন্দ্ৰকুমাৰ আগৰৱালা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

শিক্ষাৰ অধিকাৰ
সৰ্বশিক্ষা অভিযান, অসম
সকলোৱে পঢ়ো সকলোৱে আগবাঢ়ো

সভাৰ সাফল্য

- সভাই অসমীয়াৰ মাজত একতাৰ ভাব আৰু জাতীয় সচেতনতা জগাই তুলিলে।
- এই সভাই অসমীয়া ভাষাৰ উত্তৰণৰ লগতে অসমৰ সকলো বিদ্যালয়সমূহত শুদ্ধ তথা উন্নত মানদণ্ডৰ ব্যাকৰণ প্ৰয়োগৰ ব্যৱস্থা গ্ৰহণ কৰিছিল।
- এই সভাৰ অন্যান্য কাৰ্যসমূহ—
  - অসমৰ এক বিস্তৃত সামাজিক ইতিহাস সংকলন কৰা।

Under CSR Support by
ipca | Foundation

শিক্ষাৰ অধিকাৰ
সৰ্বশিক্ষা অভিযান, অসম
সকলোৱে পঢ়ো সকলোৱে আগবাঢ়ো

- গুৰুত্বপূৰ্ণ সংস্কৃত তথা অন্য ভাষাৰ গ্ৰন্থসমূহ অসমীয়ালৈ অনুবাদ কৰা।

হেমকোষ প্ৰকাশন

- সভাৰ এই পদক্ষেপৰ বাবে চৰকাৰে হেমচন্দ্ৰ বৰুৱাৰ 'হেমকোষ' প্ৰকাশ কৰে।

Under CSR Support by
ipca | Foundation

শিক্ষাৰ অধিকাৰ
সৰ্বশিক্ষা অভিযান, অসম
সকলোৱে পঢ়ো সকলোৱে আগবাঢ়ো

mg

হেমচন্দ্ৰ বৰুৱা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

শিক্ষাৰ অধিকাৰ
সৰ্বশিক্ষা অভিযান, অসম
সকলোৱে পঢ়ো সকলোৱে আগবাঢ়ো

- অসমীয়া ভাষা উন্নতি সাধিনী সভাই নিয়মীয়াকৈ বৌদ্ধিক আলোচনাত মিলিত হয়। বিষয়সমূহ আছিল —
  - ইতিহাস
  - সংস্কৃতি
  - সাহিত্য
  - ভাষা

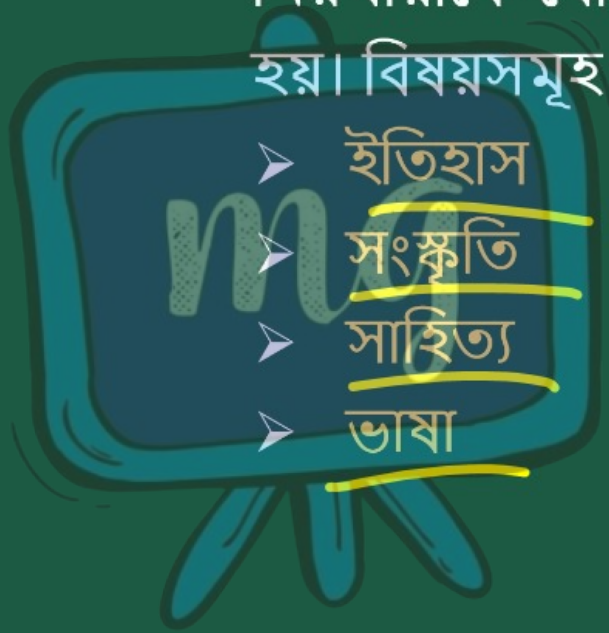

Under CSR Support by
ipca | Foundation

শিক্ষাৰ অধিকাৰ
সৰ্বশিক্ষা অভিযান, অসম
সকলোৱে পঢ়ো সকলোৱে আগবাঢ়ো

শাখা গঠন

☛ কলিকতাৰ পৰা শিক্ষা সমাপ্ত কৰি উভতি অহা অসমীয়া ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলে শাখা গঠন কৰিছিল—

- ক'হিমা
- তেজপুৰ
- ডিব্রুগড়
- শিৱসাগৰ
- নগাঁও
- বৰপেটা
- গোৱালপাৰা
- যোৰহাট
- গুৱাহাটী

Under CSR Support by
ipca | Foundation

শিক্ষাৰ অধিকাৰ
সৰ্বশিক্ষা অভিযান, অসম
সকলোৱে পঢ়ো সকলোৱে আগবাঢ়ো

জোনাকী যুগ

- অসমীয়া ভাষা উন্নতি সাধিনী সভাৰ আটাইতকৈ উল্লেখযোগ্য অৱদান — তেওঁলোকৰ আলোচনী 'জোনাকী' প্ৰকাশ।
- জোনাকীয়ে অসমীয়া সাহিত্যৰ এক নৱ জাগৰণৰ যুগৰ সূচনা কৰিছিল।

Under CSR Support by
ipca | Foundation

শিক্ষাৰ অধিকাৰ
সৰ্বশিক্ষা অভিযান, অসম
সকলোৱে পঢ়ো সকলোৱে আগবাঢ়ো

- অসমৰ সাহিত্য আৰু সাংস্কৃতিৰ পুনৰুজ্জীৱনত জোনাকীয়ে উল্লেখযোগ্য ভূমিকা পালন কৰিছিল।
- অৰুণোদইয়ে আৰম্ভ কৰা সাংস্কৃতিক আৰু সাহিত্যিক নৱজাগৰণ শিখৰত উপনীত হয় জোনাকীৰ পাতত।
- চন্দ্রকুমাৰ আগৰৱালাঃ — জোনাকীৰ প্রথম সম্পাদক।

Under CSR Support by
ipca | Foundation

শিক্ষাৰ অধিকাৰ
সৰ্বশিক্ষা অভিযান, অসম
সকলোৱে পঢ়ো সকলোৱে আগবাঢ়ো

চন্দ্রকুমাৰ আগৰৱালা

- জোনাকীয়ে অসমীয়া বুদ্ধিজীৱীসকলৰ মাজত নতুন নতুন সাহিত্য প্রতিভা উলিয়াই আনিলে।
- উদ্বোধনী সংখ্যাত স্পষ্টকৈ ঘোষিত হৈছিল যে ৰাজনীতি জোনাকীৰ পৰিসৰৰ বাহিৰত।

Under CSR Support by
ipca | Foundation

শিক্ষাৰ অধিকাৰ
সৰ্বশিক্ষা অভিযান, অসম
সকলোৱে পঢ়ো সকলোৱে আগবাঢ়ো

- কিন্তু পৰৱৰ্তী সময়ত ইয়াত প্রকাশিত প্রবন্ধ, কবিতা, ৰচনাসমূহত জাতীয়তাবাদী চিন্তাধাৰা প্রতিফলিত হৈছিল।
- জোনাকীয়ে অর্থনৈতিক ক্ষেত্রত সচেতনতা সৃষ্টি কৰিছিল।
- জোনাকীয়ে অর্থনৈতিক আত্মনির্ভৰশীলতাক পুনৰুজ্জীৱিত কৰাত মনোনিৱেশ কৰিছিল।

Under CSR Support by
ipca | Foundation

শিক্ষাৰ অধিকাৰ
সৰ্বশিক্ষা অভিযান, অসম
সকলোৱে পঢ়ো সকলোৱে আগবাঢ়ো

- কনকলাল বৰুৱা আৰু কমলাকান্ত ভট্টাচার্যই অসমৰ অর্থনৈতিক অনগ্রসতা তথা প্রগতিৰ ধাৰা সর্ম্পকীয় প্রৱন্ধ প্রকাশ কৰিছিল।
- লক্ষ্মীনাথ বেজবৰুৱাৰ ‘মোৰ দেশ’, ‘অসম সংগীত’, ‘বীন ৰাগী’ আদি তথা অম্বিকাগিৰি ৰায়চৌধুৰীৰ লিখনীসমূহে জাতীয়তাবাদী আৱেগক জনপ্রিয় কৰি তুলিছিল।

Under CSR Support by
ipca | Foundation

শিক্ষাৰ অধিকাৰ
সৰ্বশিক্ষা অভিযান, অসম
সকলোৱে পঢ়ো সকলোৱে আগবাঢ়ো

জোনাকী যুগৰ ত্রিমূর্তি

হেমচন্দ্র গোস্বামী

লক্ষ্মীনাথ বেজবৰুৱা

চন্দ্র কুমাৰ আগৰৱালা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

শিক্ষাৰ অধিকাৰ
সৰ্বশিক্ষা অভিযান, অসম
সকলোৱে পঢ়ো সকলোৱে আগবাঢ়ো

অসম ছাত্ৰ সম্মিলন

- ১৯১৬ চনত অসম ছাত্ৰ সম্মিলন গঠন। —
  - সভাপতি পদ — লক্ষ্মীনাথ বেজবৰুৱা।
  - প্ৰথম অধিৱেশন — গুৱাহাটীত
  - মূল উদ্দেশ্য— অসমীয়া ভাষাৰ উন্নতি সাধন।

Under CSR Support by
ipca | Foundation

শিক্ষাৰ অধিকাৰ
সৰ্বশিক্ষা অভিযান, অসম
সকলোৱে পঢ়ো সকলোৱে আগবাঢ়ো

লক্ষ্মীনাথ বেজবৰুৱা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

শিক্ষাৰ অধিকাৰ
সৰ্বশিক্ষা অভিযান, অসম
সকলোৱে পঢ়ো সকলোৱে আগবাঢ়ো

- অসমৰ বিদ্যালয়-মহাবিদ্যালয়ৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ মাজত মত বিনিময়ৰ ব্যৱস্থা গ্ৰহণ কৰিছিল এই সন্মিলনে।
- প্ৰথম অৱস্থাত সন্মিলনে ৰাজনীতিক নিজৰ পৰিসৰৰ পৰা আঁতৰাই ৰাখিছিল।
- পিছলৈ দেশৰ জাতীয় আন্দোলনত এই সন্মিলনে গুৰুত্বপূৰ্ণ ভূমিকা পালন কৰিছিল।

Under CSR Support by
ipca | Foundation

শিক্ষাৰ অধিকাৰ
সৰ্বশিক্ষা অভিযান, অসম
সকলোৱে পঢ়ো সকলোৱে আগবাঢ়ো

- বার্ষিক অধিবেশনসমূহত বিখ্যাত সাহিত্যিক, শিক্ষাবিদ, ৰাজনীতিবিদসকলে অংশগ্রহণ কৰিছিল।
- ছাত্র সম্মিলনৰ মুখপত্র আছিল মিলন।
- উল্লেখযোগ্য অংশগ্রহণকাৰীসকল —
  - লক্ষ্মীনাথ বেজবৰুৱা
  - পদ্মনাথ গোহাঁই বৰুৱা
  - আচার্য প্রফুল্ল চন্দ্র ৰায়
  - কৃষ্ণ কান্ত সন্দিকৈ

Under CSR Support by ipca Foundation

মূল্যায়ন

শিক্ষাৰ অধিকাৰ
সৰ্বশিক্ষা অভিযান, অসম
সকলোৱে পঢ়ো সকলোৱে আগবাঢ়ো

১। হেমকোষৰ প্ৰণেতা কোন আছিল ?

২। অসম ছাত্ৰ সন্মিলন কেতিয়া গঠন কৰা হৈছিল ?